

درس ۶

اسوه فداکاری و عدالت

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَ اللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ: و از مردم کسانی جان خود را می فروشند [فدا می کنند] تا خشنودی خدا را به دست آورند، و خدا نسبت به بندگانش مهربان است. فداکار کسی است که برای خدمت به دین و جامعه خود، از مال، سلامتی، خانواده و حتی از جان خود می گذرد و آنها را در راه هدف پاک و بزرگ خود فدا می کند. دین اسلام افراد فداکار را ستایش کرده و به آنان وعده پاداش الهی داده است.

ماجرای از خود گذشتگی حضرت علی(ع) در شب هجرت پیامبر اکرم که به ليله المبیت مشهور است یکی از کامل ترین نمونه های فداکاری در راه خداست.

عدالت طلبی و مساوات، ویژگی بارز دیگری از شخصیت امیرالمومنین است. حضرت علی(ع) در شرایطی از سوی مردم برای اداره حکومت و خلافت انتخاب شد که مشکلات بسیاری جامعه اسلامی را فراگرفته بود. علی(ع) دلیل پذیرفتن حکومت را اینگونه بیان می کند:

«اگر خداوند از آگاهان عهد و پیمان نگرفته بود که در برابر زیاده خواهی ستمگران، و گرسنگی مظلومان سکوت نکنند [و حق مظلوم را از ظالم بستانند و به او بازگردانند]، حکومت بر شما را رها می کردم و آنگاه می دیدید که [مقام های] دنیایی شما نزد من از عطسه بز بی ارزش تر است.»

امیرالمومنین حکومت را برای ایجاد عدالت بین مردم پذیرفت و در رعایت عدالت و مساوات بین مسلمانان، هیچکس را بر دیگری برتری نداد. در حقوق عمومی و مسائل اجتماعی، با خانواده و نزدیکان

خود نیز مانند مسلمانان دیگر رفتار می کرد. در هنگام تقسیم بیت المال همه چیز را به دقت و به صورت مساوی بین تمامی مسلمانان تقسیم می کرد و وقتی همه اموال به دست صاحبانش می رسید، در همان محل بیت المال به نماز می ایستاد. نمونه های دیگری از فداکاری علی (ع)

- _ مبارزه و نبرد تن به تن با عمرو بن عبدود در میدان جنگ خندق.
- _ جنگیدن با شجاعت و دفاع از رسول خدا (ص) در جنگ اُحد.
- _ از جا کندن در خیبر و شکست دادن یهودیان.
- _ خواندن آیات سوره توبه با صدای بلند در میان مشرکان بی رحم مکه.